

PROJEKTZÁRÓ INTERJÚK

Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg)

EFOP-3.2.14-17-2017-00001

PROJEKTZÁRÓ INTERJÚK

Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) - Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás középiskolás diákok, nyelvtanárok és a Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak és oktatóinak részvételével

EFOP-3.2.14-17-2017-00001

A kiadványt szerkesztették:

Doró Katalin

Huber Máté

Rausch-Molnár Luca

Székesi Dóra

Az interjúkat készítették:

Aradi Csenge

Baranyi-Dupák Karina

Berta Tibor

Dávid Kinga

Doró Katalin

Jancsó Katalin

Kiss Gabriella

Kovács Katalin

Lesznyák Márta

Praefort Veronika

Sermann Eszter

Sóti Ildikó

Székesi Dóra

Tápainé Balla Ágnes

Szegedi Tudományegyetem
Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.palyazat.gov.hu

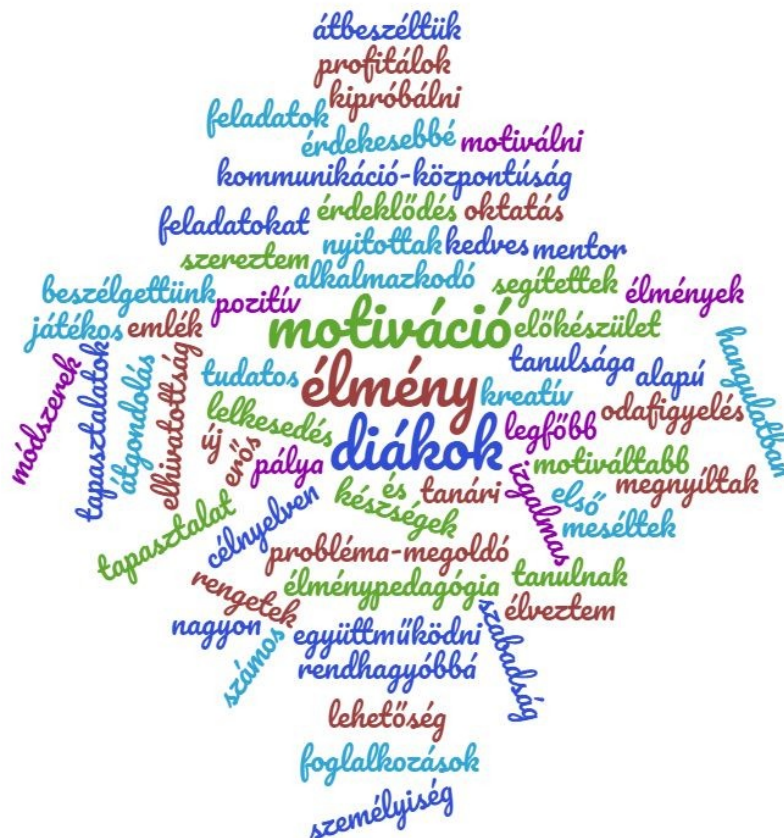

TARTALOMJEGYZÉK

- I. Kezdetek: elvárások, bizonytalanságok, félelmek
- II. Felkészülés: önállóság és segítségnyújtás
- III. Fejlődés: nyelvi, szakmai, emberi
- IV. Legemlékezetesebb élmények
- V. Tanulságok

ELŐSZÓ

Kiadványunk egy nagyszabású projekt tanulságainak összefoglalója. Az elmúlt néhány évben a Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) operatív program számos dél-alföldi középiskola diákjainak biztosított különleges, élménypedagógián alapuló idegennyelvi foglalkozásokat, táborokat, próbavizsgákat. Emellett a felügyelő tanároknak, mentoroknak, valamint a foglalkozásokat tartó hallgatóknak kiváló lehetőséget nyújtott arra, hogy kicseréljék tapasztalataikat. A többéves együttműködés alatt megvalósult szakkörök, táborok, workshopok és konferenciák során tapasztaltakat interjúkon elhangzó gondolatok segítségével szeretnénk megosztani, hogy a projekt zárását követően is útmutatást adhassunk gyakorló és leendő tanároknak, illetve módszertani szakembereknek. A hallgatók mellett felügyelő tanárok és iskolai összekötők is megszólalnak, így különböző nézőpontokon keresztül szemléltetjük az élménypedagógia alkalmazásának fontosságát és kihívásait a mindennapi oktatásban. Témakörök mentén válogattunk a legérdekesebb és leghasznosabb gondolatokból, melyeket számos idézet illusztrál.

I. KEZDETEK: ELVÁRÁSOK, BIZONYTALANSÁGOK, FÉLELMEK

Hogy ki milyen indíttatásból vesz részt egy projektben, függ attól, hogy milyen szerepet kap majd a megvalósítás alatt. A Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt programhoz kapcsolódó motivációjukról, elképzeléseikről, elvárásaikról és esetleges féleleimeikről kérdeztük hallgatóinkat, akik arról is beszámoltak, hogyan változott a projektről alkotott képük a hónapok és a különböző foglalkozások, táborok során.

I.1. Motiváció

A legtöbb hallgató számára a LÉNYEG biztosított először alkalmat arra, hogy kipróbálják magukat tanárként, kiállhassanak valódi diákok elé, és bepillantást nyerjenek egy iskola hétköznapijaiba. Sokan említik a diákok kellő motiváltságát vagy éppen annak felkeltését, mint célt. A kezdeti ijedtséget hamar felváltotta a magabiztosság és a jókedv, amelyről a megkérdezettek ekképpen beszéltek:

Martina (angol szakos hallgató):

Ami talán a legjobban motivált, az az volt, hogy csak olyan foglalkozást lehetett tartani, amely élményalapú és szórakoztató feladatokkal van tele. Én teljes mértékben ilyennek képzeltem el az EFOP-os foglalkozásokat. Nem ért különösebb meglepetés. De tartottam tőle egy kicsit, mert mindenhol azt hallottam, hogy a gimnazistákkal nehéz, mert kamaszok, fegyelmezetlenek tudnak lenni sokszor. De nagyon gyorsan szertefoszlottak ezek a félelmeim. A diákok nagyon aktívak voltak. Élvezték a feladatokat, elfogadtak engem.

Csilla (angol–német szakos hallgató):

Nagyon biztonságos közegnek éreztem, mert olyan diákok jöttek, akik motiváltak voltak. Azzal annyira nem kellett foglalkoznom, hogy szóra bírjam őket. Kísérletezhettem olyannal, amit szeretnék bevinni, ami szerintem érdekes lehet nekik, megpróbálhattam ezeket valamilyen módon feldolgozni. Kísérletezhettem azzal is, hogy milyen módszerek azok, amik nekem beválnak, vagy milyen módszerek léteznek egyáltalán. Felmérhettem, hogy egy csoportban milyen diákok vannak. Utána azért maradtam benne, mert mindegyik csoportomat nagyon megszerettem.

Zita (angol szakos hallgató):

Nagy könnyebbséget jelentett, hogy volt mentorom, volt kivel megosztanom a tapasztalataimat és a felmerülő nehézségeket. Ezen kívül a diákok nyelvi szintje is sokkal fejlettebb volt, mint gondoltam az elején.

Balázs (angol–német szakos hallgató):

Tartottam attól, hogy mennyire lesznek a diákok lelkesek, és attól is, hogy nem volt tankönyv, ami alapul szolgált volna, a feladatokat. A foglalkozás felépítését nekem kellett kitalálni a mentortanár támogatásával, nem volt fogódzó. Ám a diákok épp az élményszerűséget, a kötetlenséget tartották a leghasznosabbnak, és kiemelték, hogy bizalommal lehettek irántam, nem tankönyvhöz kapcsolódóan kellett dolgozniuk, felszabadultak voltak és oldottak.

Viktória (spanyol szakos hallgató):

A projekt kezdetén kihívásnak éreztem a diákok motivációjának és érdeklődésének felkeltését, nem láttam előre, mennyire lesznek nyitottak a spanyol nyelvre, és mennyire lehet majd együttműködni a diákokkal. Mindezek ellenére nem voltak komoly nehézségeim a csoportokban.

I.2. Kezdeti félelmek

Ahogy néhány fenti idézet is mutatja, a legtöbben kezdetben bizonytalanok voltak és féltek attól, hogy nem rendelkeznek elegendő tanítási tapasztalattal és önbizalommal vagy nem tudják felmérni a rájuk váró feladatot.

Bálint (angol szakos hallgató):

Előtte nem igazán tanítottam, leszámítva az egyetemi mikrotanításokat. Leginkább a diákok elé való kiállástól tartottam, illetve attól, megfelelő-e a szakmai felkészültségem. Eredetileg úgy gondoltam, inkább az általános iskolai korosztály passzol hozzám, de a nyári táboron megbizonyosodtam arról, hogy jól kijövök a középiskolás korosztállyal is, ami arra motivált, hogy inkább középiskolai tanár legyek.

Krisztina (angol szakos hallgató):

Bár vonzott a lehetőség, nem tudtam, mire számítsak, milyen lesz ez az egész, és nyilván az ismeretlentől az ember mindig tart egy kicsit. A mentortanáromat sem ismertem korábbról, így az is aggasztott, hogy mi hogyan fogunk tudni együtt működni. Abban az időben még nem volt túl sok tanítási tapasztalatom az angol terén, ezért számomra is kérdés volt, hogy hogyan tudok majd helytállni. Úgy éreztem, hogy egy foglalkozástervet logikusan fel tudok építeni, de abban már nem

---

voltam biztos, hogy meg is tudom valósítani a papíron megtervezetteket. [...] A félelmeken túl izgatottságot is éreztem, hiszen egy ismeretlen helyre kerültem, idegen gyerekek közé, és nagyon vártam, hogy mi fog kisülni a foglalkozásokból, és milyen kapcsolatom lesz majd a diákokkal.

Mariann (francia szakos hallgató):

A projektbe való belépéskor voltak félelmeim, egyrészt a kellő szakmai kompetenciák, másrészt a módszertani sokoldalúság tekintetében, azonban mindkettő leküzdésében erős motivációt jelentettek a heti foglalkozások. Így utólag világosan látom, hogy a projekt milyen fantasztikus lehetőséget kínált e téren.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Új csoport vállalásakor az online térben való tanítás miatt izgultam, hiszen ez új volt számomra. Másrészt attól is félttem, hogy majd nem lesz elég időm felkészülni a foglalkozásokra, mert abban a félévben nekem is sok óráim volt az egyetemen. De végül is sikerült ezeket a félelmeket leküzdenem és úgy érzem, sikeres foglalkozásokat tudhatok magam mögött. Az idő és a tanításba való belerázódás segített. A diákok, a tanárim és az iskola felügyelő tanárának pozitív visszajelzései megnyugtattak, megerősítettek abban, hogy jól csinálom.

I.3. Időbeosztás, tervezés

Eleinte, Melindához hasonlóan, többen érezték úgy, hogy nem rendelkeznek elegendő gyakorlattal ahhoz, hogy kellő időt szánjanak a foglalkozásokra való felkészülésre, illetve a már zajló foglalkozásokon egyes feladatokra. A projekt nekik is lehetőséget biztosított arra, hogy ötleteket, útmutatást kapjanak, hogy megismerjék saját munkatempójukat, és hogy igazodjanak a diákok igényeihez.

Marietta (angol szakos hallgató):

Persze, izgulós típus vagyok, ami néha jó, mert felpörget, de közben igyekszem arra figyelni, hogy ne befolyásolja a készségeimet. A foglalkozásokba való bekapcsolódásnál inkább izgatott voltam, mert akkor már túl voltam a képzelem felén, és még nagyon messzinek tűnt a tanítási gyakorlat. Lehetőségnek éreztem, amit ki kell használni. Ami a tábort illeti, sok időnek tűnt egyszerre és tartottam tőle, hogy mivel fogom ezt a rengeteg időt kitölteni naponta és figyelemmel bírni, de inkább az volt a nehézség csak, hogy az első pár napi terveket át kellett kicsit tervezni, mert mások voltak a körülmények picit néha, mint amire számítottam.

Rebeka (angol szakos hallgató):

Az első félelmem az volt, hogy ki tudom-e tartalmasan tölteni az időkeretet. Szintén tartottam a technikai részétől, hiszen akkor még nem voltam túlzottan járatos az IKT eszközökben. Ahogy telt az idő, egyre könnyebb lett minden. Nagyon együttműködők voltak a gyerekek. Ez egy nagyon szerencsés csoport volt, kicsit talán szebb is, mint a valóság. Ahogy egyre több rutint szereztem és reflektáltam arra, hogyan lehetne fejlődni, úgy egyre kevésbé izgultam és élveztem a foglalkozásokat.

Bence (spanyol szakos hallgató):

Attól is tartottam, hogy egy esetlegesen mástól átvett csoport esetén hogyan fogom megtalálni az összhangot a tanulókkal, mennyire lesz nehéz áttörni a gátakat.

Bálint (angol szakos hallgató):

Megtanultam, hogy alultervezni sosem szabad, inkább két feladattal többet kell bevinni.

A nehézségek leküzdésében azonban számos segítő kéz nyúlt a hallgatók felé, akik a következő fejezetekben arról beszélnek, hogyan járult hozzá a felkészülés és a reflexió a foglalkozások sikeréhez, illetve hogyan lendültek át a hallgatók a mélypontokon.

II. FELKÉSZÜLÉS: ÖNÁLLÓSÁG ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Projektünk nem valósulhatott volna meg egymás segítése, a hallgatók és mentoraik közötti kooperáció nélkül. A következő fejezet ennek részleteibe nyújt betekintést.

II.1. Várt és nem várt nehézségek

A kezdeti félelmek és elképzelések már valamelyest felkészítették a hallgatókat szakmailag és lelkileg a munkára, azonban a tényleges nehézségekkel már a zajló foglalkozásokon szembesültek. Összességében elmondható, hogy a legtöbben, rátermettségüknek és az őket körülvevő tapasztalt kollégáknak köszönhetően, ezeken könnyen átlendültek, de a nehezebb helyzetek néhányukat további gondolkodásra készítették. A nehézségekre így emlékeznek vissza:

Zita (angol szakos hallgató):

A kreatív feladatok kitalálása volt a legnehezebb, mert a csoport végül nagyon jó magaviseletűnek bizonyult. Ezenkívül a passzív diákok bevonása jelentett gondot. Úgy érzem, ezt nem is sikerült leküzdenem sajnós. Talán nem voltam elég lelkesítő vagy határozott. Próbáltam kitapasztalni, milyen feladatokat kedvelnek jobban, miben van sikerélményük, de sajnós folyton falakba ütköztem. Szerencsére csupán három ilyen diák volt a csoportban, a többiek nagyrészt partnerek voltak, csak néha szégyenlősek.

Klára (angol szakos hallgató):

Más tanárként belépni egy iskolába és nem pedig diákként. Akkoriban volt olyan diák az iskolában, aki csak három évvel volt nálam fiatalabb. Nagyon kicsi ez a korkülönbség. Nagyon nehéz volt tudatosítani magamban, hogy én itt már nem diákként vagyok jelen. Igazából a tudatosításban az segített, hogy olyan dolgokat csinálhattam, amiket csak a tanárok tehetnek meg.

Balázs (angol–német szakos hallgató):

Nehézségek a heterogén csoportokból fakadtak. Igyekeztem differenciálni, illetve olyan anyagokat összeállítani, amelyeket mindenki a maga nyelvi szintjén tudott megoldani annak ellenére, hogy mindenkinek szólt a feladat.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Az online tanítás sokkal nagyobb kihívást jelentett számomra, és úgy éreztem, hogy online sokkal nagyobb teher nehezedik rám. Sokkal többfelé osztódott a figyelmem

---

(internethozzáférés, ppt, diákok reakciói, chat-ablak, ha valaki később érkezett, beengedni, stb.), ezáltal kimerítőbb volt megtartani egy-egy online órát. Sajnos az internet minősége és egyéb okok miatt a diákok nem kapcsoltak kamerát, ez nagyban nehezítette azt, hogy lássam mennyire jutott el hozzájuk az információ. A tanteremben nyilvánvalóan nem voltak meg ezek a nehézségek.

Viktória (spanyol szakos hallgató):

Fontos kezelendő probléma volt a diákok közötti egyéni különbségek megléte. Elengedhetetlen volt megismernem a diákokat. A foglalkozás tervezésében figyelembe vettem és szem előtt tartottam azt, hogy a csoportok mely tagjai voltak introvertáltak vagy extrovertáltak, ezeket tiszteletben tartottam a foglalkozások során.

Enikő (francia szakos hallgató):

Számomra leginkább az jelentett nehézséget, hogy olyan, a tanulók nyelvi szintjének megfelelő feladatokat találjak (vagy találjak ki), amelyek során a diákok sokat beszélhetnek idegen nyelven. Mivel nem állt rendelkezésre olyan kézikönyv vagy feladatgyűjtemény, amit változtatás nélkül alkalmazni tudtam volna a foglalkozásokon, gyakran én magam találtam ki feladatokat, vagy más, tankönyvi feladatot gondoltam tovább.

II.2. Gyümölcsöző együttműködés

Mind a hallgatók, mind a felügyelő tanárok és mentorok egyetértettek abban, hogy a szoros együttműködés segítette őket a várt, vagy nem várt nehézségek sikeres leküzdésében. A közös munka mindenki számára pozitív és tanulságos élmény maradt, valamint azt is bizonyította, hogy a folyamatos tapasztalatcsere és közös gondolkodás a program minden résztvevőjének hasznára vált.

Csilla (spanyolos felügyelő tanár):

Számomra pozitív élmény volt a hallgatókkal való közös munka, nagyon együttműködők voltak, jó volt velük együtt dolgozni. A foglalkozások előtt és után is kötetlenül tudtunk beszélgetni a foglalkozásokról, a feladatokról, a diákokról.

Balázs (angol–németes felügyelő tanár):

Nagyon szívesen végzem a munkát. Hosszabb távon magam is szakvezető tanár szeretnék lenni. Ugyan még csak kezdő tanár vagyok, de máris látom azt, hogy milyen irányba szeretnék fejlődni.

Noémi (franciás felügyelő tanár):

A hallgatóval együtt tudtuk követni a megadott és előre megtervezett tananyagot, amelyet ők érdekes, élményszerű feladatokkal egészítettek ki. A foglalkozások után pedig minden alkalommal megbeszéltük a felmerülő problémákat, illetve a sikereket is megvitattuk.

Bálint (angol szakos hallgató):

Figyeltem és megfogadtam a mentorom tanácsait, és sok időt fordítottam a foglalkozások előkészítésére.

Martina (angol szakos hallgató):

A mentorom rendkívül lelkiismeretes volt. Összeültünk megbeszélni a pozitívumokat és negatívumokat egyaránt. Sok olyan tanácsot kaptam tőle, amiket a későbbiekben fel tudtam használni a csoportos és egyéni tanítási gyakorlataim során.

Klára (angol szakos hallgató):

A felügyelő, egyben az összekötő is, nagyon nagy segítség volt számomra. Nagyon nagy nyitottsággal és szeretettel fogadott az iskolában.

II.3. Felkészültség

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy hogyan érkeztek a hallgatók a foglalkozásokra: hogyan tudtak eleinte önállóan felkészülni, és milyen mértékben befolyásolta a szakmai interakció a tervezést, ahogy haladt előre a projekt. Elsősorban a felügyelő tanárok meglátásaiból válogattunk.

Gábor (spanyolos felügyelő tanár):

Úgy éreztem, hogy a hallgatók a projekt során pontosan, precízen felkészülve tartották a foglalkozásokat, az előre egyeztetett „tanmenetet” betartották, és a foglalkozások utáni közös reflexiók alkalmával bizonyították együttműködőkészségüket. A hallgatók módszertani szempontból mindenképpen új szint hoztak az oktatási folyamatba, és világosan látszott, hogy a foglalkozásokon bemutatott és alkalmazott elemek számukra már jól ismert és bevált módszereken alapultak. A foglalkozások menete minden alkalommal tükrözte, hogy a hallgatók hatékonyan támaszkodtak az egyetemen megismert eszközökre, és felkészülten érkeztek.

Csilla (spanyolos felügyelő tanár):

Három hallgatónak is látogattam a foglalkozásait, és kivétel nélkül mindegyiküket maximálisan felkészültnak találtam. Érzékelhetően elmerültek az adott témákban. Sokrétűen, változatosan építették fel a foglalkozásokat: játékokat, filmeket, dalokat, társasjátékokat, egyéb interaktív tevékenységeket is beépítettek a tanulás folyamatába.

Annamária (olaszos felügyelő tanár):

A hallgató nagyon lelkiismeretesen dolgozott, hétről-hétre egyeztettünk arról, hogy hol tartok a gyerekekkel az anyagban, és igyekezett a tanórákhoz igazítani a foglalkozások anyagát. Ezen kívül olasz kultúrához kapcsolódó anyagokat is feldolgozott a gyerekekkel.

Eszter (németes felügyelő tanár):

Felkészült volt a hallgató. Tekintettel arra, hogy angol–német szakos, nagyon erősen éreztem az angol nyelv dominanciáját. Mivel gyakorlótanítását olyan iskolában végezte, ahol a tanulói motiváció erősebb, így ebben az iskolában nehezebben találta meg azt a szintet, ahogyan tanítania kell. Sok olyan mozgásos játék volt, ami ennél a korcsoportnál és ebben a csoportban nem mindig aratott tetszést.

Zsuzsanna (angolos felügyelő tanár):

Összességében nagyon pozitív élmény volt a velük töltött idő. Mindig pontosak voltak, az IKT eszközöket jól ismerték, a feladatokat a tanulók életkorának megfelelően és változatosan alakították ki.

Balázs (angol–németes felügyelő tanár):

A hallgatók nagyon felkészültek voltak, kiváló foglalkozásterveket írtak, mondhatnám azt, hogy 100% vagy afelett teljesítettek. Nyelvileg szintén kiválóak voltak.

Noémi (franciás felügyelő tanár):

Minden foglalkozásra megbeszéltek a hallgatókkal a következő témát, és arra alaposan, lelkiismeretesen, valamint kreatívan, változatos feladatokkal készültek.

II.4. Szakmai segítség

A hallgatók lelkesedése és szorgalma biztosította az alapos felkészülést a foglalkozásokra, ahogy erről több felügyelő tanár is beszámolt. A középiskolai felügyelők, összekötők és egyetemi mentorok pedig folyamatos segítséget nyújtottak a tervezésben és a megvalósításban. A szakmódszertani és egyéb szervezésbeli észrevételek hozzájárultak ahhoz, hogy minél pontosabb, rugalmasabb és hatékonyabb óratervekkel érkezzenek a hallgatók a foglalkozásokra, átlendüljenek esetleges nem várt nehézségeken és folyamatosan fejlődjenek. A felügyelő tanároktól azt kérdeztük, miben segítették a hallgatókat, ez utóbbiaktól pedig azt, hogy mi volt a leghasznosabb segítség, amit kaptak.

Felügyelő tanárok

Gábor (spanyolos felügyelő tanár):

A felügyeleten túlmenően több évtizedes szakmai tapasztalataimra támaszkodva igyekeztem tényleges szakmai segítséget nyújtani a foglalkozásokat tartó hallgatók számára. A projekt elején rögzítettük a célokat, bemutattam a hallgatóknak a csoport tagjait, tudásszintjüket, valamint a kimeneti elvárásokat, a foglalkozások végén pedig röviden átbeszéltük a tanulságokat és a fejleszhető területeket.

Csilla (spanyolos felügyelő tanár):

A felkészültségük miatt szakmai segítséget nem kellett nekik adni, inkább apróbb módszertani tanácsokkal próbáltam segíteni őket, de erre is csak ritkán volt szükség. A jelenléti oktatásnál mindig figyeltem rá, hogy meglegyenek a megfelelő eszközök, technikai berendezések, és amire még esetleg szükség volt.

Eszter (németes felügyelő tanár):

Sokszor nyújtottam szervezési segítséget. Igyekeztem a hallgató országismereti tudását bővíteni, mert a csoport ezekre az információkra mindig nagyon nyitott. A hallgató részt tudott venni az iskola órán kívüli tevékenységeibe, belelátott az iskolai életbe, ezt nagy pozitívumnak tartom.

Zsuzsanna (angolos felügyelő tanár):

Az általam használt oktatási segédanyagokat figyelmükbe ajánlottam. Nagy segítség volt a közösségi oldalon létrehozott csoportunk, ahol a kapcsolattartást a tanulók és a hallgató között lebonyolítottuk.

Noémi (franciás felügyelő tanár):

Általában csak a csoporttal vagy a tanulók egyéniségével kapcsolatos segítséget kellett nyújtanom, mert a hallgatók igyekeztek a lehető legjobban felkészülni a foglalkozásokra. Előfordult, hogy esetenként a foglalkozás után együtt levontunk néhány következtetést, amelyből szakmai fejlődését illetően sokat tanulhatott a hallgató. Ilyen volt elsősorban az időbeosztás vagy néhány nyelvtani nehézség magyarázata és gyakorlása.

Hallgatók

Klára (angol szakos hallgató):

A felügyelő tanár körbevezetett és megmutatta a környezetet, ahova tanítani mentem. Mivel az egyik szakja neki is az angol volt, még szakmailag is segített, amikor egyszer odamentem hozzá a foglalkozás közben egy gyors kérdéssel. Meg általában a foglalkozás után elmondta a véleményét arról, hogy hogyan sikerült megtartanom a foglalkozást. Volt olyan, hogy a második foglalkozáson gyorsan leírta nekem egy papírra, hogy kit hogy hívnak ülésrend szerint. Ilyen kicsi dolgokkal segített. Amikor volt egy kis időnk, beszélgettünk is. Sokat jelentett, hogy láttam rajta, mennyire szeret tanítani.

Mariann (francia szakos hallgató):

Különösen értékesnek találtam a foglalkozások struktúrájára vonatkozó megjegyzéseket, illetve az apró „módszertani fortélyokat”.

Bálint (angol szakos hallgató):

Azt hiszem, a leghasznosabb tanács az volt, hogy ne gondoljam túl a dolgokat. Nem kell már az elején tökéleteset várni magammal szemben, hiszen úgysem fog minden úgy sikerülni, ahogyan elterveztem.

Mentorok segítsége hallgatói szemmel

A hallgatók kiemelik, hogy a foglalkozások sikerét nagymértékben segítette az egyetemi mentortanárokkal való közös munka és gondolkodás is. Többek között említik a feladattípusok kiválasztását, mint például a játékos és kreatív feladatokat, valamint a könyvválasztással vagy az online oktatással kapcsolatos jótanácsokat.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Sok segítséget kaptam a mentoromtól, a pozitív megerősítések által egyre magabiztosabbá váltam. Minden alkalommal elküldhettem a foglalkozástervem, hogy a mentorom véleményezni tudja és tanácsokat adjon a foglalkozás kivitelezéséhez. Kérdéseimmel mindig bizalommal fordulhattam hozzá.

Rebeka (angol szakos hallgató):

A mentortanáromtól kaptam tanácsot arra vonatkozóan, hol találok jó forrásokat, tematikus és szókincsfejlesztő könyveket.

Krisztina (angol szakos hallgató):

A mentorommal való közös munkából sokat tanultam. Javította az esetleges hibákat, segített abban, hogy hogyan állítsam össze hatékonyabban a foglalkozástervet, hogyan menedzseljem logisztikailag az online oktatást, hogyan figyeljek arra, hogy minden feladatnak célja legyen. A visszajelzésekből úgy éreztem, hogy tudtam fejlődni.

Marietta (angol szakos hallgató):

Nagyon sokat tudtam hasznosítani azokból a visszajelzésekből, amiket a mentorom adott a foglalkozások látogatása alkalmával: mik voltak jók és min lehet még javítani. Hozzájárult ahhoz is, hogy az önértékelésem fejlődjön, jó volt visszajelzést kapni arról, hogy milyen a tanári kiállásom. Kaptam később is erre visszajelzéseket, mert természetesen ezeket nem egyik napról a másikra javítja ki az ember, de úgy érzem, hogy akkor már tudatosan figyeltem arra, hogy ezek javuljanak, hogy a karjaim ne fonjam össze, vagy tudjak hangosabban beszélni, és most már sokkal tudatosabb vagyok.

Csilla (angol–német szakos hallgató):

Nagyon sok szakmódszertani segítséget kaptam. E nélkül egyáltalán nem tudtam volna a foglalkozásokat megcsinálni.

Balázs (angol–német szakos hallgató):

A tananyagok tekintetében kaptam a legtöbb segítséget játékok formájában, valamint az egyetemi workshopok is nagyon sok segítséget adtak, a szakmódszertani órán belüli gamification workshop is.

Edina (spanyol szakos hallgató):

A feladattípusok kiválasztása, rengeteg apró módszertani javaslat, sok-sok beszélgetés magáról a nyelvtanulásról, nyomtatás, egyéb kreatív dolgok. Egy mondatban megfogalmazva, mindenben számíthattam segítségre a mentoromtól.

III. FEJLŐDÉS: NYELVI, SZAKMAI, EMBERI

A projekt révén bekövetkezett fejlődés legkülönbözőbb dimenzióit említették interjúinkban a hallgatók és a felügyelő tanárok egyaránt. A következő fejezet ehhez a sokszínűséghez ad némi ízelítőt.

III.1. A hallgatók saját fejlődése

A legtöbb hallgató a saját önbizalmának fejlődését, valamint a tervezésbe és az előkészületekbe fektetett energia mennyiségének fokozatos csökkenését emelte ki saját szakmai fejlődése kapcsán, ami valamiképpen párhuzamba állítható a kreativitásuk fejlődésével. Ezen kívül sokszor számoltak be arról is, hogy az emberi kapcsolatok kezelése, illetve a kommunikáció terén fejlődtek igazán sokat, valamint rugalmasabban tudtak alkalmazkodni akár váratlan helyzetekhez is.

Bálint (angol szakos hallgató):

Önbizalom és kreativitás. Például, amikor a tábor vége felé úgy éreztem, már minden ötletem elhasználtam, akkor is sikerült új feladatokat kitalálnom és kidolgoznom.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Az első alkalmak során több oldalas foglalkozástervet készítettem, ennek ellenére mindig nagyon izgultam. Az idő múlásával a foglalkozástervek egyre rövidebbek lettek, de nem amiatt, mert kevesebbet készültem volna, hanem idővel már egy kis rutint szerezve tudtam, hogy mit akarok csinálni, hogyan mondjam el az instrukciókat, és ezeket már nem írtam le. A másik, amiben sokat fejlődtem a projektnek köszönhetően, hogy magabiztosabb lettem a tanításban, hatékonyabb lettem a tervezésben, feladatok összeállításában, rutinosabban tudok váratlan helyzetekre reagálni például, ha valami nem érthető, nincs kész a házi feladat, stb.

Csilla (angol–német szakos hallgató):

Kreatívabbnak érzem magam a feladatok szempontjából, hogy milyen féle módszerek vannak, milyen feldolgozási lehetőségek. A kommunikációm is picit jobb lett, szabadabban merek a diákokkal beszélgetni. Nem feltétlenül a módszereim és az eszközeim jobbak hozzá, hanem inkább lelki szempontból. Most már kevésbé van az, hogy ha meglátok egy csoport diákot, akkor befeszülök.

Fanni (olasz szakos hallgató):

A tervezésben fejlődtem a legtöbbet. Továbbra is sok idő az ötletelés, az anyaggyűjtés, a kivitelezés, de ráébredtem arra, hogy egészen nagy a kreativitásom és nagyon élveztem a feladatok megtervezését is. Magabiztosabb is lettem, már igazán elhiszem, hogy olyan pályát választottam, amiben ki tudok teljesedni, amit élvezni tudok és a foglalkozások a motivációm is növelték. Nagyon várom már, hogy a diákok között tölthessem a napjaimat, és hogy nyelveket taníthassak.

Klára (angol szakos hallgató):

Leginkább talán a foglalkozások tervezésben fejlődtem. Egyszerűen rutint szereztem a tizenkét foglalkozás megtervezése után. Átlátom, hogy hogyan zajlik egy foglalkozásnak a megtervezése.

Marietta (angol szakos hallgató):

Az elején kicsit hektikusabb volt a készülés, most már másképp csinálnám. Inkább internetes tartalmakra támaszkodtam, nem annyira mertem még saját feladatokat kitalálni. A következő nyári táborban viszont már szerettem volna sajátot kitalálni, az EFOP-os tréningekből sok ötletet kaptam, és ezeket felhasználva a második tábor teljesen más szemléletűvé vált. A tematikát úgy építettem fel, hogy olyan témákra összpontosítsunk, ami az iskolai könyvükben nem annyira kerül elő. Átgondoltabbá vált a tervezésem, és a tapasztalatokat fel tudtam használni.

Balázs (német szakos hallgató):

Jobban tudtam váratlan helyzetekre reagálni, magabiztosabb lettem, némi rutint szereztem a majdani tanítási gyakorlatra.

Zita (angol szakos hallgató):

A legfontosabb változás, hogy minden alkalommal egy kicsit nagyobb önbizalommal ültem le tervezni, és kevesebb időbe telt az ötletelés. Az önbizalmamra és a kreativitásomra volt a legjobb hatással a projekt.

Viktória (spanyol szakos hallgató):

Kiemelném az IKT eszközök és használatuk megismerését, emellett a problémamegoldó és az alkalmazkodó képességem fejlődését. Egy-egy foglalkozás során sokszor azonnali megoldást kellett találnom a felmerült problémák, kérdések megoldására, legyen az technikai vagy szakmai, esetleg emberi jellegű. Alkalmazkodnom kellett a környezethez, egy másik városban található iskola és annak diákjainak szokásaihoz. Illetve szintén alkalmazkodnom kellett egy új helyzethez a pandémiából fakadóan, melynek során a korábban személyes jelenléttel megoldható feladatokat újra kellett gondolnom, és az online térben kellett olyan lehetőségeket találnom, melyekkel folytatni tudtam az élménypedagógiai módszerek alkalmazását a foglalkozásokon. Mindezek mellett ez volt az első alkalom arra, hogy

---

kipróbáljam magam mint pedagógus, és ez egy nagyon pozitív visszacsatolás volt számomra.

III.2. A tanárságról alkotott elképzelések változásai

A tanárságról alkotott elképzelések változását illetően többen azt emelték ki, mennyivel komplexebb feladatokkal jár ez a tevékenység, mint azt eredetileg gondolták. Emellett a valódi differenciálás megvalósulását tartották fontosnak többen, valamint a személyiség szerepét, illetve a személyre szabottság meglétét.

Bálint (angol szakos hallgató):

Rájöttem, hogy a tanári munka sokkal több felkészüléssel jár, mint ahogy gondolnánk. Láttam, mennyi munka és fáradtság van mögötte, még ha egy kívülálló számára mindez természetesnek tűnik is. A projektben a tanár mint koordinátor, mint segítő lép fel, és ez a szerep hozzám is sokkal közelebb áll, mint a „klasszikus”, autoriter szerep.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Mindig is tudtam, hogy a tanárság egy komplex, nehéz, de nagyon szép szakma. Ez a nézetem csak megerősödött, ahogy a foglalkozásokat tartottam. A foglalkozásoknak köszönhetően még inkább szeretnék erre a pályára lépni, és még inkább becsülöm minden tanár munkáját. Tanári pályám során is szeretném majd alkalmazni azt a rengeteg színes-szagos feladatot, amit készítettem az élménypedagógia szemléletében, és magát az élménypedagógiát.

Csilla (angol szakos hallgató):

Megerősítést nyert számomra, hogy ez egy nagyon sokrétű dolog, ez nem annyi, hogy bemegy a tanár, és elmondja, hogy ez meg ez van, esetleg ha van kérdés, abban segít, hanem ez tényleg sokkal összetettebb ennél. Nagyon fontos az is, hogy megismerjük a diákokat. A diákok érdeklődését is nagyon tudjuk befolyásolni, és a motivációjukat is. Ez ugyanannyira nevelési folyamat is, mint tanítás. Meg sokféle más szerepkör is társulhat a tanársághoz, a konkrét magyarázáshoz.

Marietta (angol szakos hallgató):

Az elején nem volt tudatos bennem, hogy mennyi mindennel jár a tanári szakma. Nemcsak a tanításra gondolok, az előadás módjára vagy a magyarázat megfogalmazására, mert azt a saját tanárainkon is láttuk. Az online időszakban egyéni értékeléseket kellett adnom, ami szintén rendkívül időigényes volt, ebbe nem gondoltam bele korábban. Azt is megláttam, hogy mennyi időbe telik felkészülni egy foglalkozásra. Kiderült az is, hogy az időbeosztásom nem olyan jó, mint korábban hittem. A foglalkozás előtt két-három órával azon gondolkodni, hogy hogyan csináljak valamit, nem olyan megnyugtató számomra, mint előző este átgondolni

---

mindent nyugodtan. Szerencsére nem gyakran, de adódtak olyan helyzetek, hogy ezt is meg kellett tapasztalni, hiszen az egyetemi órákra is koncentrálni kellett. Meg kellett tanulnom, hogy ilyen helyzetek is vannak, és a saját határait is megismertem.

Balázs (német szakos hallgató):

Rádöbbentem, hogy milyen sokszínű a tanári lét, mennyire összetett feladat egyszerre ilyen sok mindenre figyelni.

Bence (spanyol szakos hallgató):

A kollégákkal sikerült hamar valódi mentor–tanítvány kapcsolatot kialakítani, és a foglalkozások során bepillantottam a tanári munkaközösség életébe, a tanári pálya mindennapjaiba.

Fanni (olasz szakos hallgató):

Ráébredtem, hogy egy-egy diákot nem lehet ugyanúgy, ugyanazokkal a témákkal motiválni. Volt, aki például nagyon élvezte a dalhallgatást, míg más kevésbé. Ezen felül az is érdekes tapasztalat volt számomra, hogy úgy tűnt, nem kell, hogy minden feladat 100%-osan játékos legyen ahhoz, hogy a diákok élvezni tudják azokat. Sokszor, már ha egy-egy feladat hasznát látták, akkor is úgy tűnt, hogy élvezik.

Krisztina (angol szakos hallgató):

Rájöttem, hogy a jó foglalkozáshoz nem elég egy jó terv, ami tele van izgalmas feladatokkal. Kell hozzá a tanár személyisége is. Hiszen hiába viszünk be akármilyen szuper feladatot és hiába működik minden jól papírformailag, ha nincs egy jó tanár–diák kapcsolat, akkor sok esetben kudarcba fog fulladni a foglalkozás.

III.3. Fejlődés, profitálás a projektből a felügyelő tanárok és az iskolák szemszögéből

A felügyelő tanárok megítélése szerint iskolájuk nagymértékben profitált a programból mind szakmailag, a tehetséggondozást és a motiváció szintjének emelését illetően, mind pedig az egyetemmel való kapcsolattartást tekintve. Többször számoltak be arról, hogy saját módszertani repertoárjuk is bővült a projektnek köszönhetően, illetve esetenként hasznos visszajelzéseket kaptak saját csoportjaik előrehaladására nézve.

Gábor (spanyolos felügyelő tanár):

A projektben a tehetséggondozás fontos eszközét láttuk, és hasznos tanórán kívüli programként értékeltük. Személy szerint én is számos hasznos módszertani lehetőséget ismertem meg, és ezáltal nemcsak a programban résztvevő tanulók, de én magam is tapasztalatokkal és élményekkel gyarapodtam.

Zsuzsanna (angolos felügyelő tanár):

Személy szerint nagy élmény volt számomra is közreműködni egy olyan pályázatban, melyet az az intézmény koordinált, ahol egykori egyetemi tanulmányaimat végeztem. A gimnázium diákjainak is nagyon sokat adott, hiszen új emberekkel, módszerekkel, élményekkel lettek gazdagabbak. Végül én is hálás vagyok, hiszen a hospitálások során számomra is nagy élmény volt belezárolni a munkafolyamatba, a kapcsolattartás az egyetemi összekötővel is mindig zökkenőmentes volt, így úgy vélem, ettől a pályázati lehetőségtől mindenki csak gazdagabb lett.

Csilla (németes felügyelő tanár):

Sok olyan applikációt ismertem meg, amit korábban nem használtam, nem ismertem. Az IKT területén mindenképp nyújtott segítséget.

Noémi (franciás felügyelő tanár):

Jó volt látni, hogy a fiatalok, akik most tanulják a nyelvtanítás fortélyait, mennyire otthonosan mozognak az online oktatási módszerekben, ebben a programban résztvevő hallgatók sok érdekes feladatötletet nyújtottak a tanároknak.

Csilla (angolos felügyelő tanár):

A projekt hozzájárult az iskolai idegennyelvi munkaközösség szakmai megújulásához is. Sok friss ötletet, olyan internetes felületeket is megismerhettünk, amelyekről korábban nem tudtunk, és nyelvtanárok lévén azóta ezek közül többet be

---

is építettünk az óráinkba. Az idegennyelvi munkaközösség keretein belül is szóba kerültek ezek a foglalkozások, beszéltünk az élményalapú nyelvtanulásban rejlő lehetőségekről.

Annamária (olaszos felügyelő tanár):

Felügyelő tanárként számomra is hasznos volt megfigyelni a gyerekeket, hogy mit tudnak alkalmazni, amikor nem én tanítom, hanem csak megfigyelem őket. A tanárnak is visszajelzés, ha a gyerekek tudják használni az elsajátított ismereteket. Sokszor azt is láttam, hogy az olasz kultúrát illetően mennyire tájékozatlanok a gyerekek, milyen területeken van még szükség kiegészítésre. Miközben megfigyeltem a hallgatót, én is sokat tanultam tőle. Örültem a tapasztalatcserének, új alkalmazásokat, online platformokat ismerhettem meg.

Balázs (angol–németes felügyelő tanár):

Nagyon örülök annak, hogy az egyetem közelében maradhattam ezen foglalkozásokon keresztül. Biztos vagyok abban, hogy a gimnáziumunkban pozitívabban ítélik meg a német nyelvet a projektnek köszönhetően, egyfajta presztízst is jelent ez.

IV. LEGEMLÉKEZETESEBB ÉLMÉNYEK, LEGHASZNOSABB TAPASZTALATOK

A következő fejezet a hallgatók és felügyelő tanárok szemszögéből nézve foglalja össze a projekt legemlékezetesebb élményeit, leghasznosabb tapasztalatait.

IV.1. Legemlékezetesebb élmények

A legkedvesebb élmények általában a diákoktól kapott visszajelzésekhez, a csoportok lelkesedéséhez kapcsolódnak. Egy-egy jól sikerült feladat, tevékenység is sok esetben maradt meg pozitív élményként a hallgatók emlékezetében, ahogyan az is, ha nemcsak tanárként, de emberként is értékelték őket, közelítettek hozzájuk a diákok.

Bálint (angol szakos hallgató):

Szünetet tartottunk. Az egyik diák megkérdezte, mikor végzek majd az egyetemen, mert az ő városában, ahonnan a táborba jött, szükség lenne egy jó tanárra. Nagyon jólesett a pozitív visszacsatolás.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Egy igen pozitív élményem az egyik foglalkozáshoz kötődik, amikor karácsony előtt a diákoknak mézeskalácsfigurákat sütöttem, amivel az addig tanultakat ismételtük át. A feladatuk az volt, hogy először fel kellett öltöztetni a babáikat, majd egy kibővített személyi igazolványt készítettek nekik. Ebben az igazolványban a diákok leírtak minden információt, amit már tanultak az előző foglalkozások során: név, életkor, nemzetiség, foglalkozás, fizikai leírás, mit visel, stb. Majd a végén be kellett mutatniuk a többieknek a babákat. Ez a foglalkozás nagyon jó hangulatban telt, és a diákok is láthatták, mennyi mindent tudnak már spanyolul.

Rebeka (angol szakos hallgató):

Volt egy foglalkozás a személyiségjegyek témakörben. Írtam egy kreatív történetet, és az abban szereplő híres embereket kellett személyiségjelzőkkel leírni. Annyira feloldódtak a gyerekek ebben a feladatban, hogy saját motivációból egyre több melléknevet megtanultak, hogy kötetlenül tudjanak beszélni akár saját maguk személyiségjegyeiről is. Egy idő után már fel sem tűnt, hogy formális keretek közötti oktatás zajlott, annyira természetes volt az egész. A diákok is nagyon jól tudtak pozitívan, szeretetteljesen reflektálni egymásra, ami érzelmileg is egy nagyon pozitív tapasztalat volt.

Csilla (angol–német szakos hallgató):

Plakátot készítettünk, és kitalálták, hogy akkor ezt most írjuk alá, írjunk rá cuki dolgokat és adjuk oda Csillának. Ez olyan jólesett! Még mindig ott van a szobámban, nagyon aranyos gesztus volt.

Krisztina (angol szakos hallgató):

Talán, ami nekem a legjobban esett, az az volt, hogy a diákok egy idő után megnyíltak. Kezdetben a foglalkozás előtti perceket ők telefonnyomkodással töltötték, vagy egymással beszélgettek, én pedig egyedül pakoltam az eszközöket, vagy rendeztem a termet [...] Mivel én nem napi szinten találkoztam velük, így azt éreztem, hogy az igenis nagy szó, hogy mesélnek nekem, és ez az egész projekt nem csak arról szól, hogy megtartom a foglalkozást, és készen is vagyunk.

IV.2. Leghasznosabb tapasztalatok

Ami a diákok által leghasznosabbnak ítélt aspektusokat illeti, itt általában a szabadabb nyelvhasználat, a valódi kommunikáció megvalósulása a foglalkozások keretein belül vagy akár azokon kívül is, illetve a tanórai munkát kiegészítő gyakorlás lehetősége kerültek előtérbe.

Fanni (olasz szakos hallgató):

Szerintem azt tartották hasznosnak a diákok, hogy volt lehetőségük olaszul beszélni, megszólalni például azáltal, hogy sok feladatot inkább szóban, mint írásban oldottunk meg. Ezenfelül, hogy volt egy plusz gyakorlási lehetőségük, amely segíthetett nekik az órákra való felkészülésben, a tananyag elmélyítésében.

Viktória (spanyol szakos hallgató):

Eleinte talán kicsit szokatlanabb volt számukra ez a módszer, és jobban várták a nyelvtani magyarázatokat és szabályszerűségeket minden alkalommal, azonban a későbbiekben hozzászórtak. Azt gondolom, a kommunikáció-központúság egy nagyon fontos dolog a diákoknak, és szerintem számukra ez volt a legnagyobb pozitív hozadéka a foglalkozásoknak.

Martina (angol szakos hallgató):

Azt vettem észre, hogy a diákok egyre bátrabban szólaltak meg egymás előtt idegen nyelven. Továbbá meg is jegyezték, hogy voltak olyan szavak, kifejezések, amiket az iskolai angolóráikon fel tudtak használni. A tanáruk ilyenkor meg is dicsérte őket, hogy milyen jó kis kifejezéseket ismernek. Az értékelőlapjaimon azt is megemlítették, hogy úgy érzik, fejlődött a nyelvtudásuk.

Marietta (angol szakos hallgató):

Én azt vettem észre (és ezt a célt is tűztem ki), hogy a beszédképességüket tudták fejleszteni. Az iskolában nem mindig van annyi esély megnyilvánulni az órán. Az, hogy beszélni kell, lehet picit fárasztó is egy hosszú foglalkozáson, de igyekeztem úgy tervezni mindent, hogy ne fáradjanak nagyon el, de mégis meg merjenek szólalni. A legfontosabb célnak egy olyan légkör megteremtését tartottam, amit türelemmel és szeretettel van megalkotva, és ne forduljon elő az, hogy ha valaki el akar mondani valamit, de nincs hozzá meg a nyelvi eszköze, akkor ne merje megtenni. Ez többnyire sikerült is, ha esetleg hibásan is beszéltek, igyekeztem, hogy a saját szintjüknek megfelelően elmondjanak dolgokat és merjék az ötleteiket felvállalni.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

Amikor a diákjaimnak írtam a születésnapjukra Facebookon, akkor ők spanyolul válaszoltak a köszöntésre. Ez számomra azt jelenti, hogy volt értelme a foglalkozásoknak, és a gyerekek is szívesen gondolnak vissza rá, hiszen használják a foglalkozásokon kívül is a tudásukat, még ha az csak egyetlen szócska is.

Edina (spanyol szakos hallgató):

Szerintem azt tartották a leghasznosabbnak, hogy végig leginkább kommunikációfejlesztő gyakorlatokat készítettem, ugyanis többen is elmondták, hogy ennyit még nem kellett spanyolul beszélniük egyszerre.

IV.3. Hasznosság a felügyelő tanárok szemszögéből

A felügyelő tanárok és iskolai összekötők a játékosságot, a változatos munkaformákat, az egyén szintjéig hatoló differenciált figyelmet, a szóbeli kommunikációs készségek és szókincs fejlesztését, valamint a diákok önbizalmára és motivációjára igen jótékony hatású kötetlen légkört emelték ki leggyakrabban.

Gábor (spanyolos felügyelő tanár):

A hallgatók által bemutatott játékok, csoportfeladatok a differenciált nyelvoktatás hatékony eszközei voltak, és úgy éreztem, a tanulók érdeklődéssel és figyelemmel reagáltak ezekre. A foglalkozások sikerességét illetően a szókincsbővítés és a szóbeli kifejezőképesség fejlesztését találtam leginkább kiemelkedőnek. Szerintem a tanulók szívesen jártak ezekre a foglalkozásokra, a közöttük és a hallgatók közti kisebb

---

korkülönbség által bensőségebbé vált viszonyuknak is köszönhetően a gyerekek bátrabban mertek a célnyelven megszólalni, így korábbi ismeretanyaguk is erőteljesebben mélyült.

Zsuzsanna (angolos felügyelő tanár):

Mindenképpen azt a nyitottságot emelném ki, ahogy a hallgatókhoz fordulhattak. Minél többet találkoztak egymással, annál inkább érezhető volt egyfajta „baráti” kapcsolat kialakulása. Életkori sajátosságokat is látva, hiszen nem nagy korkülönbség van köztük, akár komolyabb témákat is tudtak elemezni (pl. internetes veszélyek). Ezeket is nagy élmény volt látni, hallani.

Csilla (angolos felügyelő tanár):

Játékosabbak, lazábbak, felszabadultabbak voltak ezek a foglalkozások. Nem kísérte semmi stressz a diákok részéről a foglalkozásokat, hiszen nem volt nyomás rajtuk, nem kaptak jegyeket, nem volt hagyományos megmérettetés. A hallgatók sokrétűen válogatták össze a feladatokat: játékokat, filmeket, dalokat, társasjátékokat, egyéb interaktív tevékenységeket is beépítettek a foglalkozások menetébe. Így a diákok folyamatosan motiváltak maradtak, és szívesen készültek. A nyelvtanulás így inkább élményt jelentett nekik, mint egy nehéz folyamatot. A pozitív megerősítés kapott nagy szerepet, így a hallgatók a tanulóknak nagymértékben erősítették a magabiztosságát. Azt tapasztaltam, hogy a foglalkozásokon részt vevő diákok főként a szókincsbővítést tartották a leghasznosabbnak, és azt, hogy meg mertek szólalni szorongás nélkül már akkor is, amikor még igen szerény nyelvismeret birtokában voltak.

IV.4. Visszajelzések a próbaérettségik és tudáspróbák kapcsán

A próbaérettségi, illetve a tudáspróba lehetőségét szintén igen pozitívan értékelték a felügyelő kollégák, kiemelve, hogy azok a formatív értékelés jegyében nagymértékben segítettek a tanulók vizsgafelkészülését, valamint azt, hogy reális, objektív képet kaphassanak nyelvtudásuk aktuális szintjéről.

Gábor (spanyolos felügyelő tanár):

A próbaérettségi, illetve a tudáspróba jó alkalom arra, hogy a tanulók tudásukat előzetesen, stresszmentes környezetben felmérhessék, és a diákoktól ezzel kapcsolatos beérkezett visszajelzések pozitívak.

Zsuzsanna (angolos felügyelő tanár):

Több diákom is kipróbálta magát. Legnagyobb erősségnek azt tartották, hogy külső visszajelzést kaptak a jelenlegi tudásukról, ami nagy tapasztalat lehet a későbbi éles vizsgák során. A szervezés, előkészítés és a lebonyolítás során is sok segítséget kaptak. Nyelvtanárként örömmel üdvözlötük ezt a lehetőséget.

Balázs (angol–németes felügyelő tanár):

Nagyon jónak tartom a próbaérettségi/tudáspróba lehetőségét, sok diákot pozitívan erősített meg, hogy valóban érdemes megpróbálkoznia a nyelvvizsgával, érettségivel. Volt olyan diák is, aki viszont épp arról győződhetett meg, hogy nemcsak az iskolai tanára szerint nem eléggé felkészült még egy megmérettetésre. Mindenképp hasznosak voltak ezek az alkalmak.

Annamária (olaszos felügyelő tanár):

Ezek az alkalmak az „éles” vizsga előtt jó tapasztalatnak bizonyultak a gyerekek számára, mivel ilyen módon láthatták a feladattípusokat, a vizsga felépítését, és visszajelzést kaptak az aktuális tudásszintjükéről, a fejlesztendő területekről, a szókincsük megfelelőségéről, a kommunikatív kompetenciájukról. Az is előnyükre vált, hogy másik tanárt is hallottak olaszul beszélni, külső értékelő előtt kellett teljesíteni, nem volt meg az órán szokásos „otthonosság” kényelmes érzése.

IV.5. A nyári táborok tapasztalatai

Végül, de nem utolsósorban ugyancsak pozitív visszajelzések érkeztek a nyári táborokat illetően, amelyek kapcsán a legtöbb középiskolai kolléga tovább hangsúlyozta a játékos, élményszerű módszerek újszerűségét és hasznosságát, illetve a diákok motiválásában betöltött szerepét, de számos alkalommal említették a kommunikatív, szabad légkört is, ami szintén jótékony hatással volt a tanulók nyelvi készségeinek fejlődésére.

Gábor (spanyolos felügyelő tanár):

A nyári táborokon részt vett diákjaim egytől egyig csak jót mondtak a lehetőségről, az ott foglalkozásokat tartó hallgatók felkészültségét, elhivatottságát és módszertani repertoárját külön kiemelték! A jövőben is érdemes lehet hasonló táborokat szervezni!

Annamária (olaszos felügyelő tanár):

A nyári táborok tapasztalatai is nagyon pozitívak voltak számomra. A megszokott tanórai negyvenöt percek helyett itt hosszabb blokkokban lehetett gondolkodni. Sok

---

volt a játékos, interaktív feladat, és mivel az Olasz Tanszéken voltak a foglalkozások, egy-egy rövid feladat erejéig anyanyelvi beszélőkkel is találkozhattak a gyerekek. A tanórai kötöttségektől távol, itt bátrabban szólaltak meg a gyerekek, több idő jutott a beszédre, kommunikatív feladatokra, és a diákoktól olyan visszajelzés is érkezett, hogy a táborban elvégzett feladatokhoz hasonlókat szeretnének a tanórákon is vizsgálni. A táborban szintén változatosak voltak a feladatok az olasz kultúra témaköréből, és a gyerekek megismerhettek néhány hasznos YouTube-csatornát is.

Adrienn (olaszos felügyelő tanár):

A nyári tábort különösen szerették. Azt hiszem, az volt számukra a legideálisabb. Különösen az erős motivációs ereje miatt. A szünetben jobban ráérnek, és azért ott van bennük az a gondolat, hogy jó lenne nyelvet tanulni, jó lenne a második idegen nyelvből is nyelvvizsgát vagy érettségit tenni. Évközben problémát jelent a plusz elfoglaltság, de nyáron könnyebben meggyőzhetőek.

V. TANULSÁGOK

Az utolsó fejezetben azokat a gondolatokat foglaljuk össze, amelyek az adott foglalkozásokon túlmutató, általánosabb tapasztalatokat értékelik a hallgatók és a felügyelő tanárok szemszögéből.

V.1. Egyéb hozadékok a diákok számára

Az oldott légkör és az élményalapú tanulás által segített motiváció, a szókincsbővítés és a bátrabb szóbeli kommunikáció mind olyan azonnali hatások, amelyeket szinte minden interjúalany megemlített, és amelyekről az előző fejezetekben már beszéltünk. Ezen felül hallottunk jobb csoportdinamikáról, fejlődő órai jegyekről, kulturális ismeretekről, a kisebb nyelvek megszerettetéséről és a nyelvtanulás céljának átgondolásáról is.

Gábor (spanyol felügyelő tanár):

A gyerekek mertek megszólalni, korábbi ismeretanyaguk is mélyült, a játékos elemek későbbi tanulmányaik során az önálló tanulást is dinamizálhatják.

Annamária (olaszos felügyelő tanár):

A foglalkozások segítettek elmélyíteni a tanórai ismereteket játékos formában, és némi plusz gyakorlás is belefért, amire nem jutott idő a délelőtti órákon. A foglalkozásokat látogató gyerekeknek a tanév során a jegyeik is jobbak lettek, mint azoknak, akik nem jártak.

Adrienn (olaszos felügyelő tanár):

Olyan szituációk, olyan kommunikációs kompetenciák fejlesztését segítő, könnyed feladatokkal találkoztak, amelyek megmutatták számukra a nyelvtanulás valódi értelmét.

Balázs (angol–németes felügyelő tanár):

Az autentikus anyagok és életszerű szituációk nagyon motiválták a diákokat. Bővítették ismereteiket a német nyelvű országokról, kooperatívan dolgoztak.

Bence (spanyolos hallgató):

A tanulás mellett a részvétel közösségi élményt adott nekik, és a mai, véleményem szerint egyre inkább személytelenné váló világban ez is hozzájárult a program sikeréhez.

V. 2. Projektes tapasztalatok későbbi kamatoztatása

Az előző fejezetek példái jól alátámasztották, hogy a hallgatók is sokrétűen profitáltak a részvételből szakmai és emberi szempontból is, és sokat fejlődtek az egy-egy foglalkozásblokk vagy tábor alatt is. Azonban esetükben is kiemelkednek olyan meglátások, amelyek hosszabb távú hozadékokról számolnak be: fel tudták használni összegyűjtött anyagaikat a tanítási gyakorlatokon vagy portfóliójukban, a kurzusaikon magabiztosabban reflektáltak tanítási szituációk megbeszélésekor, és pozitívan változott a saját kommunikációjuk, személyiségük is, melyet más órákon vagy a mindennapokban is jól hasznosítanak.

Rebeka (angol szakos hallgató):

A tanítási gyakorlaton, részben a rutin miatt is, hatékonyabban, gyorsabban tudtam összeállítani task-based és kreatív feladatokat. Emellett a gyerekek csoportszinten való kezelésében is nagy segítséget jelentett a projektes tapasztalat.

Klára (angol szakos hallgató):

Későbbi kurzusokon teljesen rutinosan tudtam megtervezni más órákat, mind matekból, mind angolból.

Csilla (angol szakos hallgató):

Olyan értékes feladatokat dolgoztam ki, amelyeket azóta is sokszor előhúztam már a tarsolyomból.

Edina (spanyol szakos hallgató):

A projekt érezhetően sokat jelentett számomra a módszertani fejlődésében. Sőt, az élménypedagógiát annyira megkedveltem, hogy szakdolgozatom fő témájául választottam, melyben azok a feladatok szerepelnek példaként, amelyeket a nyári tábor egyes napjaira készítettem el. A tanítási gyakorlathoz is nagyobb magabiztossággal álltam hozzá tapasztalataimnak köszönhetően.

Martina (angol szakos hallgató):

A projekt után sokkal könnyebb volt óraterveket összeállítani a rendes tanítási gyakorlatokon. Én javasolom mindenkinek, hogy ha teheti, akkor még a gyakorlatai megkezdése előtt vegyen részt egy ilyen projektben, mert később könnyebb lesz majd az óráit megtervezni. A projektben való részvételt nagyon jól fel lehet használni a portfólióban, ugyanis nagyon jól néznek ki benne ezek a foglalkozástervek. Plusz azt

---

javaslom, hogy értékeléseket is kérjenek a leendő tanárok a diákoktól, mert azokat is bele lehet tenni a portfólióba, és így még több pontot szerezhettek a jövőbeli munkahelyeiken.

Nem egy olyan hallgatónk volt a projektben, aki több körben is tanított, több iskolát, munkaformát vagy akár mindkét nyelvszakját is kipróbálta. Közülük néhányan annyira megismerték az adott iskolát, olyan pozitív munkakapcsolatot létesítettek a kollégákkal és diákokkal, hogy azután a projektben állást kaptak, és így ott kezdték el tanári karrierjüket, esetleg felügyelő tanárként adták tovább tapasztalataikat a projektbe újonnan belépőknek.

Csilla (angolos felügyelő tanár):

Bátorságot és önbizalmat nyertem. Amikor élesben kellett a diákok elé állnom heti 20 órában, már nem azon kellett gondolkodnom, hogy hogyan menjek be a tanterembe, hogyan írjak a táblára, stb. Természetesen ehhez a tanítási gyakorlat is hozzájárult, de ott szorosabban fogták a kezem. Az EFOP-os foglalkozásokon igazán „én” lehettem a diákokkal. Rengeteget kísérleteztem, ami habár nem mindig jól sült el, a rossz tapasztalat is tapasztalat, sokat tanultam belőlük. Nem melleleg az első tanári állásom is az EFOP-nak köszönhetem.

Balázs (németes felügyelő tanár):

Továbbadtam a hallgatóknak egy-két olyan ötletet korábbról, ami nekem bevált. Minden foglalkozás után tartottunk megbeszélést, amelyet a hallgatók igényeltek is. Számomra nagy öröm volt, hogy meglévő tapasztalataimat, meglátásaimat továbbadhatom, és hogy azokat figyelembe is veszik.

V. 3. A különböző munkaformák összehasonlítása

A projektben több csoportot is tanító hallgatók nemcsak azt hasonlíthatták össze, mennyivel kötetlenebb, szabadon kísérletező volt foglalkozásokat tartani, szemben a tanítási gyakorlattal, hanem azt is, hogy egy újabb csoport, szegedi vagy vidéki helyszínek, más profilú iskolák, a nyári táborok vagy éppen a két idegen nyelvük esetében mennyire más volt oktatni. Többen kényszerültek a tantermi munkaformáról online oktatásra is átállni. Ez nagyban segítette őket az összegyűjtött anyagaik tesztelésében, egy-egy kedvenc feladatuk újrahangolásában, a diákok motivációjának felmérésében vagy a tanári szerepeik átgondolásában.

Csilla (angol–német szakos hallgató):

Sokkal informálisabb hangvétele lehetett egy vidéki csoportnak [...], a csoport hangulata kicsit más volt. A németet összességében lazábban vették [...], kevésbé volt kötött érzésem közben. Talán az is benne lehetett, hogy a német kevésbé volt mindenkinek a fő nyelve[...]. Az angolnál többször mesélgették, hogy készülnek nyelvvizsgára [...], németből ez kevésbé volt jellemző.

Balázs (angol–német szakos hallgató):

A vidéki csoportok esetében presztízs volt az iskolának, hogy a hallgatók odamennek és tanítják a diákokat egy projekt keretében. Az iskolák jól felszereltek, viszont sokkal kevesebb applikációt ismertek, mint a városi iskolákban. A városban élő diákok sokkal kezdeményezőbbek és aktívabbak voltak, a vidéki tanulók inkább kevésbé voltak önállóak. Az angol nyelv esetében magasabbak voltak a célok és az elvárások. Sokan nyelvvizsgára vagy érettségire készültek. Angolból könnyebb volt a tanulókat szóra bírni. Németes csoportok esetén alacsonyabb volt a nyelvi szint, és a nyelv szerkezetéből adódóan is nehezebben indult a kommunikáció.

Marietta (angol szakos hallgató):

A nyári tábor nehézsége az volt, hogy többet kellett előre készülni, mert hosszabb foglalkozásokat tartottunk, illetve azért is, mert hétfőnként ténylegesen csak ott derült ki, hogy pontosan milyen szinten vannak a diákok a megadott szinten belül. Amikor ezt sikerült bemérni, akkor néha újra kellett gondolni a hetet, igazítani a gyerekek igényeihez, szintjéhez. A másik különbség, hogy nyáron a diákok felszabadultabbak, az iskolában a heti foglalkozások alkalmával délután már éhesek, fáradtak, nehezebb volt megragadni a figyelmüket, így a tervezés és kivitelezés is nehezebb volt.

Fanni (olasz szakos hallgató):

Mindkét típusú oktatásnak voltak előnyei és hátrányai is egyaránt. A tanteremben jó volt, hogy követni lehetett a gyerekek visszajelzéseit, hogy hogyan haladnak, készen vannak-e egy feladattal, ugyanakkor a teremben több faktort kellett kontrollálni. Az online oktatásban egyszerűbb volt az eszközhasználat, mert csak megbízható internetkapcsolat kellett, és működött minden, míg az osztályteremben kiszámíthatatlanabb, hogy például az okostábla szoftverével elindul-e a betervezett videó. A hátránya talán az, hogy nehéz volt igazán változatos foglalkozásokat tartani, minden sokkal tovább tartott, és nem lehetett látni a gyerekek arcán, hogy tetszik-e nekik a feladat, vagy inkább mást szeretnének csinálni.

V. 4. A legnagyobb tanulságok hallgatói szemmel

Az interjúk végén rákérdeztünk a projektben elvégzett munka legnagyobb tanulságára is. Volt, aki egyszerűen tudott erre válaszolni, másnak nehezebbre esett egy dolgot kiemelni. Többen megismételték a korábban mondottakat, kiemelve a szakmai és személyes fejlődés valamely elemét vagy a tanári munka összetettségét. Ugyanakkor néhányan nagyon különböző dolgokat emeltek ki, amely azt mutatja, mindenki másként élte át a tapasztalatokat. Ezek a rövid záróreflexiók igazi bepillantást nyújtanak a hallgatók munkájába és a pálya iránti megerősödött elkötelezettségükbe.

Rebeka (angol szakos hallgató):

Sosem lehet igazán felkészülni a váratlan helyzetekre. Hiába tervezünk el valamit, ami itthon, a szobában nagyon jól hangzik, lehet, hogy a diákok nem úgy reagálnak rá, ahogy gondoltuk volna. Rugalmasnak kell lenni minden téren. Nem szabad elkeseredni, ha egy feladat nem úgy jön ki egy csoportnál, mert lehet, hogy a következőnél beválik. Nehéz egyébként egyetlen dolgot kiemelni, rengeteg tanulságot hozott számomra a projektben való részvétel.

Fanni (olasz szakos hallgató):

A legnagyobb tanulság a beszédhez köthető. Úgy érzem, néha jobb lett volna csendben maradnom, de a feszültséget, a stresszt, amit éreztem mindig a beszéddel sikerült oldanom. Amikor például szerettem volna megosztani vagy belinkelni egy fájlt, de nem találtam azt, azonnal elkezdtem kommentálni önmagamot. Úgy érzem tehát, hogy hajlamos vagyok feleslegesen beszélni, amit jobb lesz elhagynom.

Melinda (spanyol szakos hallgató):

A projektben való részvétel legnagyobb tanulsága, hogy a diákok sokkal szívesebben tanulnak akkor, ha több érzékszervük be van vonva a folyamatba és kézzelfoghatóvá tesszük számukra az anyagot.

Viktória (spanyol szakos hallgató):

A kommunikációközpontú és valós jellegű szituációkon alapuló nyelvtanítás sokkal motiváltabbá teszi a diákokat, és [...] ezt a módszert érdemes tanórai keretek között is alkalmazni annak érdekében, hogy a diákok motivációját felélesszük és fenn tudjuk tartani. Hiszen a motiváltabb diákok sokkal nagyobb eséllyel fogják használni a nyelvet a jövőben.

Bálint (angol szakos hallgató):

Nem kell megijedni a váratlan helyzetektől, mert úgyis találok megoldást.

Csilla (angol–német szakos hallgató):

Nagyon sokféle csoport van és minden csoporttal meg lehet találni az összhangot.

Zita (angol szakos hallgató):

Nem kell félnem a saját árnyékomtól is. Szakmailag a program tapasztalatot és hibákat adott, amikből tanulhatok. Illetve egy kis reality check-et, hogy nem minden fog úgy működni az osztályban, ahogyan az a módszertanos tankönyvekben megíratott.

Kár lett volna kihagyni.

Nagyon sok inspirációt kaptam a szakkörök által.

Rengeteg tanulságot hozott számomra a projektben való részvétel.

Motiválóan hatottak rám a foglalkozások, valamint az, hogy diákok között lehettem.

Mindenkinek csak ajánlani tudom, hogy vegyen részt egy ilyen projektben.

Nem éreztem semmilyen nyomást magamon, így végre el tudtam kezdeni élvezni is a tanítást.

Az egyik diák mondta, hogy ihletet adtam arra, hogy némettanárnak menjen.

Sokat fog segíteni ez a tapasztalat abban, hogy megfűszerezem, élményszerűbbé, játékosabbá tegyem az iskolai oktatást is.

Tanár szeretnék lenni.